

Araştırma Makalesi

EĞİTİM DENETİMİ ALANINDAKİ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ*

Ömer ÖNER¹

ORCID ID: 0000-0001-6568-0498

Muhammet Emin TÜRKÖĞLU² ORCID ID: 0000-0003-3883-3414

ÖZET

Bu çalışmanın amacı eğitim denetimi alanındaki lisansüstü tezlerin belirlenen bazı değişkenler aracılığıyla incelenmesidir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada, Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezinde yer alan 150 adet lisansüstü eğitim tezi analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre Türkiye’de 1990 ile 2017 yılları arasında, eğitim denetimi konusunda en fazla tez 2011 yılında yazılmıştır. Konu ile ilgili 43 ayrı üniversitede tez çalışması yapılmış, en fazla tez Yeditepe Üniversitesi’nde (21) üretilmiştir. Doktora kademesinde ise en fazla tez Fırat Üniversitesi’nde (3) üretilmiştir. İncelenen çalışmalarda en çok işlenen konu, denetime yönelik olarak eğitim paydaşlarının algı ve görüşleri başlığında toplanmıştır. Araştırma kapsamında incelenen tezlerin çoğunda nicel yöntem ve tarama deseni kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, eğitim denetimi alanında deneysel araştırmalara ve kuram geliştirmeye yönelik özgün çalışmalara ihtiyaç olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Eğitim Denetimi, Lisansüstü Tez, Doküman İncelemesi*

Research Article

EXAMINATION OF POSTGRADUATE THESES IN THE FIELD OF EDUCATIONAL SUPERVISION

ABSTRACT

The purpose of this research was to examine the postgraduate theses in the field of educational supervision in terms of different variables. Qualitative research method was used in the research. In the research, 150 postgraduate education theses were analyzed. According to the survey between 1990 and 2017 in Turkey, most of the theses were written in 2011. The theses were conducted in 43 different universities, and most of the theses were produced at Yeditepe University (21). At the doctoral level, the theses were produced mostly at Fırat University (3). Most of theses focused on the perceptions and opinions of the education stakeholders for supervision. In most of the theses, quantitative method and survey design were used. The number of theses with qualitative methods seems very low, and the number of theses using mixed methods seems insufficient. As a result of the research, it was revealed that there is a need for experimental researches and original studies for developing theories in educational supervision.

Keywords: *Educational Supervision, Postgraduate Thesis, Document Analysis*

* Bu çalışma, Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Emin Türkoğlu danışmanlığında, Ömer Öner’in hazırladığı “Türkiye’de Eğitim Denetimi Alanındaki Lisansüstü Eğitim Tezlerinin İncelenmesi (1990-2017)” adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

¹ *Susuz Atatürk İlkokulu, Sınıf Öğretmeni, omeroner26@hotmail.com*

² *Afyonkocatepe Üniversitesi, Dr. Öğr. Üyesi, mturkoglu@aku.edu.tr*

Makale Geliş Tarihi/Received: 23.09.2020, Makale Kabul Tarihi/Accepted: 02.11.2020.

1. GİRİŞ

Eğitim insan davranışlarının olumlu yönde değişimini sağlayan bir süreç olarak görülmektedir (Sönmez, 1994). Bu süreç okullarda, idareciler ve öğretmenlerin nezaretinde gerçekleştirilmektedir. Eğitim sürecinde topluma uyumlu ve faydalı bireyler yetiştirmek arzu edilmektedir. Eğitim bireylere hem bilgi hem de beceri kazandırmaktadır. Aynı zamanda toplumun varoluşunu sağlayan değerlerin üretilmesinde de temel bir rol üstlenmektedir (Varış, 1984). Bilgi çağında çağın becerileri ile donanmış bireyleri yetiştirmek eğitimin başlıca görevlerinde biridir. Bu sebeple okulların öğrencileri belli becerilerle donatması gerekmektedir. Dolayısıyla okulların bu işlevi yerine getirip getirmediği ancak denetim süreci ile izlenebilmektedir (Memduhoğlu, 2012).

Denetim, kurumların işleyişlerinde hedeflerine ulaşma seviyelerinin ölçülebilmesi ve buna bağlı olarak ortaya çıkan eksiklerin düzeltilmesi sürecine verilen genel bir isimdir (Kaya, 2006). Eğitimde denetim, eğitim kurumlarındaki eğitim ve öğretimin kalitesini artırmaya dönük yapılan çalışmaları ve öğretmenlerin vazifelerini nitelikli bir şekilde ifa etmelerini amaçlayan bir destek hizmetidir (Aydın, 2014). Diğer bir ifade ile, eğitim kurumlarındaki uygulamaların daha düzenli hale getirilmesi amacıyla yürütülen faaliyetlerle ilgili süreç denetim olarak adlandırılmaktadır (Kunduz, 2007). Çağdaş denetim ise eğitim kurumlarındaki mevcut durumun iyileştirilmesini ifade etmektedir (Başar, 1995). Özetle denetim, belirli hedeflere ulaşmada yapılan uygulamaların hedeflerle uygunluğunun kıyaslanmasıdır. Bu kıyaslama sonucunda ise ortaya çıkan eksikliklerin giderilmesi amaçlanmaktadır (Taymaz, 2015).

Denetim eğitim örgütlerinde dengeyi sağlamak, eksiklikleri gidermek ve hedeflere ulaşmayı kolaylaştırmak amacıyla yürütülmektedir (Ergün vd., 2014). Çağdaş eğitim yaklaşımı öğretmenlerin görev yaptıkları okullarda niteliklerinin artırılmasını, öğretmenlerin kullandıkları yöntem ve tekniklerin yapılan öğretimle uygunluğunun denetlenmesini öngörmektedir. Denetim sonucunda ise nitelikli personelin terfi etmesi de söz konusu olabilmektedir. Buradan anlaşılacağı üzere denetim bir kontrol ya da ceza verme süreci değil, bir rehberlik ve destek süreci olarak görülmektedir. Bu süreç sonunda eğitim kurumlarındaki eğitimcilerin mesleki tutumlarında olumlu yönde değişimlerin olması beklenmektedir (Balcı, 2011).

Denetimin bir diğer önemli işlevi de bir geri bildirim sistemi olmasıdır (Aypay, 2010). Bu yönüyle denetim eğitimde yaşanabilecek farklı sorunların hızlı bir şekilde çözülmesini sağlamaktadır (Arslantaş, 2007). Denetleme sonucunda oluşturulan raporlar, hem eğitim kurumlarının genel durumu hakkında bilgi sağlamakta hem de kurumsal amaçların gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine dönük bilgi vermektedir. Böylece eğitim kurumlarının çıktılarının farklı yönleriyle değerlendirmesini sağlamaktadır (Gökçe, 1994). Öte yandan, denetimi gerçekleştirecek bireylerin de önemli bazı nitelikleri taşımaları gerekmektedir. Denetimi yapacak kişilerin özellikle etkili planlama, etkili iletişim, etkili değerlendirme, etkili sınıf yönetimi, yeterli alan bilgisi ve iyi bir rol model olma yeterliklerine sahip olmaları gerekir (Weller, 1983). Eğitim sistemimizde önemli bir yeri bulunan denetim faaliyetleri, uzun yıllar boyunca eğitim kurumlarında sadece bir durum tespiti yapmanın ötesine geçememiştir.

Denetimden beklenen rehberlik işlevi geri planda kalmıştır (Karabay, 2014; Memişoğlu ve Ekinci, 2013).

Eğitim kurumlarının denetlenmesi iki aşamalı bir süreçte gerçekleştirilmektedir. Bunlardan birincisi eğitim faaliyetlerinin denetlenmesi, diğeri ise idari denetlemedir. Bu iki aşamanın birlikte değerlendirilmesi önemli olsa da ülkemizdeki mevcut denetim sistemi bu iki yapıyı birlikte değerlendirip sonuçlandırabilecek bir dönüşümü gerçekleştirilememiştir. Bundan dolayı farklı eğitim ve öğretim kurumlarındaki denetim faaliyetlerinin eleştirel bir bakış açısıyla incelenerek ne kadar etkili olduklarının belirlenmesi, eğitim denetiminin geleceği ve bu alanda yapılacak çalışmalara ışık tutması açısından büyük önem taşımaktadır (Çınar, 2015).

Ülkemizde var olan eğitim denetimi sisteminin son 10 yılı değerlendirildiğinde, eğitim kurumlarında denetim faaliyetlerinin ilköğretim müfettişleri tarafından yapıldığı görülmektedir. Bu teftiş anlayışına göre müfettiş teftiş için belli bir plan dahilinde öğretmenleri sınıflarında gözlemlemekte, uygulanan yöntem ve teknikleri incelemekte ve resmi evrakları gözden geçirerek varsa eksikleri tespit etmektedir. Belli zaman aralıklarıyla gerçekleşen bu kısa denetleme sürekli eleştiri oklarının hedefinde kalmıştır. Denetim okul yönetimi, öğretmenler ve öğrenciler tarafından yüksek kaygı içeren ve rehberlikten uzak bir şekilde algılanmıştır. Tüm bunlar dikkate alınarak 2014 yılında yapılan yönetmelik değişikliği denetime farklı bir boyut kazandırmıştır. Zaten yoğun bir şekilde eleştirilen ve işlevsel olmayan, müfettişlerin rehberlik ve iş başında eğitim ve yetiştirme yetkileri yönetmelikten çıkarılmıştır (MEB, 2014; Sezgin, Tınmaz ve Tetik, 2017; Tonbul ve Baysülen, 2017). Değiştirilen yönetmelikte yer alan öğretmenleri denetleme ve rehberlik etme görevleri okul müdürlerine verilmiştir (MEB, 2014). Ancak bu yeni uygulama da eleştirilerden fazlasıyla nasibini almıştır. Okul müdürüne büyük bir güç bahşeden yeni yönetmelik, okul müdürünün bu gücü olumsuz bir şekilde kullanabileceği ve objektif değerlendirmelerde bulunamayacağı ve her branşın değerlendirilmesinde okul müdürünün yeterli alan bilgisine sahip olmaması yönleriyle tartışmalara yol açmıştır (Sezgin, Tınmaz ve Tetik, 2017; Tonbul ve Baysülen, 2017). Tartışmaların yoğunlaşması üzerine müfettişlerden alınıp okul müdürlerine verilen denetim yetkisi de 2016-2017 eğitim öğretim yılında kaldırılarak yeni bir model arayışına gidilmiştir. Bu arayış sonunda daha objektif olduğu düşünülen “Çoklu Veri Kaynağına Dayalı Performans Değerlendirmesi” modeli taslağı ortaya atılmış ve 2017-2018 yılında farklı şehirlerde pilot uygulamalar başlatılmıştır. Bu modele göre, öğretmen performansı sadece müdür tarafından değil farklı paydaşlar tarafından da değerlendirmeye açık hale getirilmiştir. Modele göre bir öğretmeni okul müdürü başta olmak üzere müdür yardımcıları, müfettiş, zümre öğretmenleri, öğretmenlerin kendi öz değerlendirmeleri, öğrenciler ve velilerden oluşan geniş bir kesim tarafında yapılması ön görülmüştür. Ancak bu modele de eleştiriler gecikmemiş ve özellikle öğretmen ve öğrencilerin öğretmenlere not vermesi şeklinde algılanması üzerine pilot uygulama askıya alınmıştır.

Daha sonraki süreçte bakanlıkta yaşanan değişim sonucunda, 2018 yılında Prof. Dr. Ziya Selçuk'un göreve başlamasıyla bu konudaki çalışmalar yeniden ele alınmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı'nın kısa bir sürede hazırladığı "2023 Eğitim Vizyon Belgesi" içerisinde açıklanan yeni başlıklar altında 2018-2019 eğitim öğretim yılı veya sonrası için tasarlanmış ve hayata geçirilecek bir denetim modeli yer almamıştır. Kısaca bahsetmek gerekirse, son 10 yıl içerisinde denetim modeli gerçekleştirmek niyetiyle farklı girişimlerde bulunulmuştur. Ancak toplumun ve eğitim camiasının beklentilerine cevap verecek bir model üzerinde uzlaşa sağlanamamıştır. Son zamanlarda eğitim denetimi alanındaki tartışmalar azalmış görünse de bu durum denetim sistemi ile ilgili sorunların pek de kolay çözülemeyeceğini ortaya koymaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı ülkenin en stratejik kurumu olarak ülke bütçesinden en büyük payı almaktadır. Ancak merkezîyetçi, bürokratik ve hantal yapısı sebebiyle çözüm arayışları çoğunlukla sonuçsuz kalmaktadır (Gedikoğlu, 2005). Gelecekte, eğitim sistemindeki sorunlar gün yüzüne çıktıkça, tüm paydaşların uzlaşa ile yaklaşacağı yeni ve etkili bir denetim sistemi arayışına yeniden girileceği düşünülmektedir. Bu arayışta geçmişte yaşanan olumsuz deneyimlerin aşılabileceği verimli bir strateji, planlama ve tartışma zemini oluşturulmalıdır. Dolayısıyla, geçmiş tecrübelerin tüm yönleriyle incelenmesi ve bu alanda yapılmış ve yapılacak akademik çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır

Diğer taraftan, araştırmacının, hangi problemlerin, hangi yöntem ve tekniklerle çalışıldığını, bulguların nasıl elde edildiğini ve bulgulara dayalı tartışmaların nasıl yapıldığını bilmesi gerekir (Balcı, 2011; Karamustafaoğlu, 2009; Şimşek vd., 2008). Dolayısıyla araştırmacılar literatürü iyi bir şekilde incelemeli ve kuramsal bir çerçeve oluşturmalıdır (Eichelberger, 1989, akt. Scherrer 2009). Kısacası konuyla ilgili önceki çalışmalar, makaleler ve tezler vs. araştırmacılara yol göstermektedir (Tsai ve Wen, 2005). Dahası literatür tarama aracılığıyla nitelikli bilgiye ulaşmak ta önemlidir (Türkan, 2015). Literatür tarama belli aşamalar sonucunda gerçekleştirilmektedir (Balcı, 2011). Lisansüstü eğitim belli bir alanda uzmanlaşmak için yapılmaktadır (Dilci, 2009; Erdem 2012; Karakütük, 1989; Semerci, 1993; Şen, 2013). Bu lisansüstü programlarda üretilen tezler, literatür tarama çalışmalarında kullanılan önemli kaynaklar arasındadır (Karadağ, 2009). Lisansüstü tez çalışmalarının analizi, belli bir konuda derinlemesine bilgi vermenin yanı sıra, çalışma yapılan konu ile ilgili genel bir bakış açısı yapma olanağı da sunabilmektedir (Göktaş ve Erdem, 2006.) Alan yazın tarandığında, her konuda olduğu gibi eğitim konusunda da analiz çalışmalarının var olduğu görülmektedir (Balcı ve Apaydın, 2009; Ergün vd., 2014; İsaogulları, 2016; Karadağ, 2009; Okutan ve Ekşi, 2007; Özen ve Hendekçi, 2016; Uysal, 2013). Bu çalışmada eğitim denetimi alanında daha önce yapılmış olan lisansüstü tezlerin analizi yapılmıştır. Çalışma sonucunda eğitim denetimi konusunun yaygınlığı ve derinliğinin incelenen alanın genel bir görünümünün, eğitim denetimi alanının son durumunun ortaya konabileceği düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı, eğitim denetimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin içerik bakımından ve metodolojik açıdan incelenmesidir. Yapılan çalışma kapsamında belirlenen araştırma soruları aşağıda ifade edilmiştir. Türkiye'de eğitim denetimi alanındaki lisansüstü eğitim tezleri;

1. Yıllara göre incelendiğinde nasıl bir dağılım göstermektedir?
2. Yapıldığı üniversitelere göre incelendiğinde nasıl bir dağılım göstermektedir?
3. Araştırma konularına göre incelendiğinde nasıl bir dağılım göstermektedir?

4. Araştırma yöntemlerine göre incelendiğinde nasıl bir dağılım göstermektedir?
5. Araştırma model ve tekniklerine göre incelendiğinde nasıl bir dağılım göstermektedir?
6. Çalışılan örneklem seçimi, türü ve büyüklüğüne göre incelendiğinde nasıl bir dağılım göstermektedir?
7. Kullanılan veri toplama araçlarına göre incelendiğinde nasıl bir dağılım göstermektedir?
8. Kullanılan veri analizi yöntemlerine göre incelendiğinde nasıl bir dağılım göstermektedir?

2. YÖNTEM

Eğitim denetimi alanında yapılan tezlerin incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır (Kurtoğlu ve Seferoğlu, 2013). Nitel araştırmalarda görüşme, gözlem ve doküman analizi gibi bazı veri toplama araçları kullanılmakta, olaylar doğal ortamlarında ve bütüncül bir şekilde ortaya konmaya çalışılmaktadır (Demirbaş, 2015; Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu çalışma nitel araştırma tekniklerinden doküman analizi ile gerçekleştirilmiştir. Doküman analizi, olgularla ilgili araştırmaya derinlik kazandıracak materyallerin ya da belgelerin incelenmesi sonucunda yapılan analiz ile gerçekleştirilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Doküman analizi araştırmacılara farklı nitel araştırma tekniklerinin kullanmaksızın hazır belgeler üzerinden araştırma yapma imkanı sunar. Bu yönüyle ciddi bir zaman ve para kaybının önüne geçmiş olunur (Cansız Aktaş, 2015; Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu şekilde yapılan araştırmalarda toplanan bilgiler belli kriterlere dayalı olarak kodlanır ve analize tabi tutulur (Çepni, 2012). Bu çalışmada, dokümanların incelenmesi ile ulaşılan yazılı veriler, belli kriterlere tabi tutularak sayılara ve rakamlara dökülmüştür (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Böylece nitel verilerin sayısal olarak analiz edilmesi ile ortaya çıkan veriler kıyaslanarak değerlendirilmiştir.

2.1. Evren ve Veri Kaynağı

Bu araştırmanın evreni Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi'nde yer alan eğitim denetimi konusunda yürütülmüş tezlerden oluşmaktadır. Araştırma kapsamında incelenmek üzere eğitim denetimi anahtar kelimesiyle 174 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezine 05.01.2018-07.01.2018 arasında erişilmiştir. Daha sonra erişim izni bulunan, araştırma konusuna ve amacına uygun olan kriterler ışığında 150 tez incelenmek üzere belirlenmiştir.

2.2. Veri Toplama Aracı

Bu çalışmanın veri kaynağı olan lisansüstü tezler Kurtde Fidan ve Öner (2018) tarafından geliştirilen "Lisansüstü Tez Sınıflandırma ve İçerik Formu" esas alınarak toplanmıştır. İlk olarak, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezinde "eğitim denetimi" anahtar kelimesi ile arama yapılmış ardından veri tabanında bulunan ve anahtar kelimelerinde "eğitim denetimi" olan tezler aratılmış ve daha sonra

incelenmiştir. Tez sınıflama ve içerik formu kriterlerine uygun 150 lisansüstü tez çalışması kaydedilmiştir. Ardından eğitim denetimi tezlerinin tasnif ve çözümlenmelerine geçilmiştir. Tezler incelenirken “Lisansüstü Tez Sınıflandırma ve İçerik Formu”na uygun şekilde kategorize edilmiştir. İçerik formu araştırma için uyarlandıktan sonra eğitim yönetimi alanında uzman iki akademisyenden görüş alınmıştır. Uzmanlardan alınan geri bildirimlerin değerlendirilmesi sonucunda bazı değişikliklere gidilmiş ve forma en son hali verilmiştir.

2.3 Veri Analizi

Yapılan çalışmanın veri analizi “Lisansüstü Tez Sınıflandırma ve İçerik Formu” aracılığı ile tez merkezinden erişilen lisansüstü tezlere ait verilerin sayısal analizi ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen verilerin içeriğinin sayısal olarak analiz edilmesi farklı veri kaynaklarından ulaşılan verilerin daha sonra yeniden tekrarlanabilirliğini ve geçerliliğini sağlamaya çalışan bilimsel bir yöntemdir (Krippendorff, 2013). Bu yöntemler bazı dokümanlar ve materyaller incelenebilmekte ve değerlendirilebilmektedir (Crano ve Brewer, 1994). Bu çalışmada, tezlere ait bulgular analiz edilerek değerlendirilmiştir. Araştırma verilerinin sayısal olarak ifade edilmesi için frekans (f) ve yüzde (%) kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde, araştırma soruları ışığında analiz edilen lisansüstü eğitim tezlerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde Eğitim denetimi konusunda yapılan lisansüstü eğitim tezlerinin yıllara göre dağılımları görülmektedir.

Tablo 1. Eğitim Denetimi Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Yüksek Lisans f	Doktora f	Toplam f	%
1990	-	1	1	0.67
1994	1	-	1	0.67
1995	1	-	1	0.67
1996	1	1	2	1.33
1999	-	1	1	0.67
2001	1	1	2	1.33
2002	1	-	1	0.67
2003	2	-	2	1.33
2004	2	1	3	2.00
2007	4	-	4	2.67
2008	6	-	6	4.00
2009	15	-	15	10.00
2010	18	1	19	12.67
2011	19	5	24	16.00
2012	12	2	14	9.33

2013	14	1	15	10.00
2014	17	1	18	12.00
2015	12	-	12	8.00
2016	4	-	4	2.67
2017	5	-	5	3.33
TOPLAM	135	15	150	100

Tablo 1’de yer alan eğitim denetimi alanındaki tezler incelendiğinde en çok tez çalışmasının 2011 yılında (24 adet % 16.00) yapıldığı görülmüştür. 2011 yılındaki çalışmalar incelendiğinde, 24 lisansüstü tez çalışmasının 19 tanesi yüksek lisans, 5 tanesi ise doktora tezidir. Hem toplamda hem de doktora tezi çalışmaları en fazla 2011 yılında yapıldığı görülmektedir. Ancak, parantez içinde belirtilen yıllarda Eğitim Denetimi konusunda hiç çalışma yapılmadığı (1991, 1992, 1993, 1997, 1998, 2000, 2005, 2006) tespit edilmiştir. Öte yandan, 1990, 1994, 1995, 1999 ve 2002 yıllarında sadece 1 adet tez çalışması yapılmıştır. Buna karşın, 2007-2015 yıllarında ise Eğitim Denetimi en çok çalışıldığı yıllar olarak göze çarpmaktadır.

Tablo 2 incelendiğinde Eğitim denetimi lisansüstü tezlerinin üniversitelere bazında dağılımı görülmektedir.

Tablo 2. Eğitim Denetimi Tezlerinin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Yüksek Lisans f	Doktora f	Toplam f	%
Yeditepe Üniversitesi	21	-	21	14.00
Dokuz Eylül Üniversitesi	8	2	10	6.67
Maltepe Üniversitesi	8	-	8	5.33
Akdeniz Üniversitesi	7	-	7	4.67
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	7	-	7	4.67
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	5	1	6	4.00
Gazi Üniversitesi	4	2	6	4.00
Zirve Üniversitesi	6	-	6	4.00
Ankara Üniversitesi	4	1	5	3.33
Cumhuriyet Üniversitesi	5	-	5	3.33
Fırat Üniversitesi	2	3	5	3.33
Hacettepe Üniversitesi	3	2	5	3.33
Kırıkkale Üniversitesi	4	-	4	2.67
Marmara Üniversitesi	3	1	4	2.67
Selçuk Üniversitesi	3	1	4	2.67
Dicle Üniversitesi	3	-	3	2.00
Muğla Üniversitesi	3	-	3	2.00
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	3	-	3	2.00
Anadolu Üniversitesi	2	-	2	1.33
Atatürk Üniversitesi	1	1	2	1.33

Fatih Üniversitesi	2	-	2	1.33
Hasan Kalyoncu Üniversitesi	2	-	2	1.33
Mersin Üniversitesi	2	-	2	1.33
Okan Üniversitesi	2	-	2	1.33
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	2	-	2	1.33
Osmangazi Üniversitesi	1	1	2	1.33
Sabahattin Zaim Üniversitesi	2	-	2	1.33
Sakarya Üniversitesi	2	-	2	1.33
Trakya Üniversitesi	2	-	2	1.33
Uşak Üniversitesi	2	-	2	1.33
Adnan Menderes Üniversitesi	1	-	1	0.67
Ahi Evran Üniversitesi	1	-	1	0.67
Aydın Üniversitesi	1	-	1	0.67
Başkent Üniversitesi	1	-	1	0.67
Beykent Üniversitesi	1	-	1	0.67
Gaziantep Üniversitesi	1	-	1	0.67
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	1	-	1	0.67
İnönü Üniversitesi	1	-	1	0.67
Necmettin Erbakan Üniversitesi	1	-	1	0.67
Niğde Üniversitesi	1	-	1	0.67
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1	-	1	0.67
Pamukkale Üniversitesi	1	-	1	0.67
Yıldız Teknik Üniversitesi	1	-	1	0.67
Yıldız Teknik+Aydın Üniversitesi	1	-	1	0.67
TOPLAM	135	15	150	100

Tablo 2 incelendiğinde, çalışmaların en fazla tez çalışması Yeditepe Üniversitesinde (21 adet) yapılmıştır. Yeditepe Üniversitesinin ardından toplamda en fazla tez çalışması sırasıyla Dokuz Eylül Üniversitesinde (10 adet), Maltepe Üniversitesi (8 adet), Akdeniz ve Çanakkale 18 Mart Üniversiteleri de (7'şer adet) tez üretmişlerdir. Bunun yanında, adı geçen üniversitelerde hiç doktora çalışmasının yapılmadığı göze çarpmaktadır. Fırat Üniversitesinde (3 adet) doktora tezi yapıldığı görülmektedir. Dokuz Eylül, Gazi ve Hacettepe Üniversitelerinde ise (2'şer adet) ve geri kalan üniversitelerde 1 adet doktora tezi yapıldığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 3'te eğitim denetimi alanında yapılan tez çalışmalarının konularına göre dağılımları görülmektedir.

Tablo 3. Eğitim Denetimi Tezlerinin Araştırma Konularına Göre Dağılımı

Konular	Yüksek Lisans f	Doktora f	%
Eğitim denetimi ile ilgili algılar ve görüşler	29	3	21.33
Müfettişler ve müfettişlerin gerçekleştirdiği Denetimlerle ilgili Yönelik algılar ve görüşler	28	1	19.33
Müfettişlerin müfettişlik mesleği ve yaşadıkları problemlerle ilgili algıları ve görüşleri	16	-	10.67
Denetim modelleri ile ilgili araştırmalar	13	3	10.67
Denetim sistemine ilişkin araştırmalar	11	3	9.33
Türk denetim sisteminin farklı ülkelerle kıyaslanması	7	1	5.33
Okul idarecilerinin liderlik stilleri ile ilgili araştırmalar	5	-	3.33
Yönetimde ve denetimle ilgili baskı, şiddet ve stres ile ilgili araştırmalar	4	-	2.67
Okul ve kurumlar ile ilgili araştırmalar	3	1	2.67
Disiplin soruşturmaları ile ilgili araştırmalar	2	-	1.33
Yönelik Çalışmalar			
Okullarda Örgütsel Bağlılık ile ilgili araştırmalar	1	1	1.33
Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Yüksek Lisans Programına ile ilgili araştırmalar	1	1	1.33
Farklı ülkelerin denetim sistemlerine ilişkin algılarla ilgili araştırmalar	1	-	0.67
Diğer	14	1	10.00
TOPLAM	135	15	100

Tablo 3 incelendiğinde, en fazla araştırılan konular “Türkiye’deki Denetim Sistemine İlişkin Algı ve Görüşler” (32 adet), “Müfettişlere ve Yaptıkları Denetime Yönelik Algı ve Görüşler” (29 adet), “Müfettişlerin Kendi Mesleklerine ve Sorunlarına İlişkin Algı ve Görüşleri” (16 adet), “Bir Denetim Modeline İlişkin Yapılan Çalışmalar” (16 adet) ve “Türkiye’deki Denetim Sisteminin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi” (14 adet) olarak dağıldığı görülmektedir. Doktora tezlerinde en çok incelenen konunun 3’er adet ile “Türkiye’deki Denetim Sistemine İlişkin Algı ve Görüşler”, “Bir Denetim Modeline İlişkin Yapılan Çalışmalar” ve “Türkiye’deki Denetim Sisteminin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi” olarak dağıldığı gözlenmiştir.

Tablo 4'te eğitim denetimi konulu lisansüstü tezlerin yöntemlerine göre dağılımları görülmektedir.

Tablo 4. Eğitim Denetimi Tezlerinin Araştırma Yöntemlerine Göre Dağılımı

Yöntem	Yüksek Lisans f	Doktora f	Toplam f	%
Nitel	93	10	103	68.67
Nitel	32	2	34	22.67
Karma	9	2	11	7.33
Belirtilmemiş	1	1	2	1.33
TOPLAM	135	15	150	100

Tablo 4 incelendiğinde, nitel yöntemler ile yapılan çalışmaların yüksek sayıda olduğu (103 adet) tespit edilmiştir. Buna karşın nitel çalışmaların sayısının 34 adet, karma yönetimin ise 11 adet olduğu ortaya çıkmıştır. Öte yandan, yüksek lisans ve doktora tezlerinde nitel yöntemle sıklıkla analizlerin gerçekleştirildiği, nitel ve karma yöntemlerin ise daha az kullanıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 5'te eğitim denetimi konulu lisansüstü tezlerinin araştırma modeline/ desenine göre dağılımları sunulmuştur.

Tablo 5. Eğitim Denetimi Tezlerinin Araştırma Modeline/Desenine Göre Dağılımı

Model-Desen	Yüksek Lisans f	Doktora f	Toplam f	%
Nitel				
Tarama	93	9	102	66.67
Kaynak Tarama	1	-	1	0.65
İçerik Analizi	-	1	1	0.65
Nitel				
Tarama	12	-	12	7.84
Kaynak Tarama	1	-	1	0.65
Doküman İnceleme/Analiz	3	1	4	2.61
Görüşme	9	-	9	5.88
İçerik Analizi	1	-	1	0.65
Karşılaştırmalı Eğitim Araştırması	1	-	1	0.65
Meta Sentez	-	1	1	0.65
Durum Çalışması	4	-	4	2.61
Olgubilim/Fenomenoloji	2	-	2	1.31
Kuram Oluşturma	1	-	1	0.65
Karma				
Deneysel+Görüşme	2	1	3	1.96

Tarama+Görüşme	1	-	1	0.65
Tarama+Doküman İnceleme	1	-	1	0.65
Tarama+Olgubilim	1	-	1	0.65
Tarama+Durum Çalışması	2	1	3	1.96
Tarama+Durum Çalışması+Görüşme	1	-	1	0.65
Tarama+Gözlem+Görüşme	1	-	1	0.65
Belirtilmemiş	1	1	2	1.31
TOPLAM	138	15	153	100

Tablo 5 incelendiğinde, en fazla nicel yöntemlerden tarama deseni (102 adet) kullanıldığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte, karma yöntem kullanılan 8 çalışmanın nicel kısmında da tarama deseni kullanılmıştır. Lisansüstü eğitim tezlerinde nitel modellerden tarama 12 kez defa kullanılırken, görüşme ise 9 defa kullanılmıştır. Diğer desenler oldukça az sayıda tercih edilmiştir.

Tablo 6’da eğitim denetimi konusunda yapılan lisansüstü tezlerinin örneklem ve çalışma gruplarına göre dağılımları sunulmuştur.

Tablo 6. Eğitim Denetimi Tezlerinin Örneklem ve Çalışma Grubuna Göre Dağılımı

Örneklem/Çalışma Grubu	Yüksek Lisans f	Doktora f	Toplam f	%
Öğretmen	84	-	84	42.42
Müfettiş	39	4	43	21.72
Okul Yöneticisi	32	1	33	16.67
Doküman	19	3	22	11.11
Öğrenci	7	1	8	4.04
Öğretim Üyesi	2	-	2	1.01
Yönetici+Öğretim Üyesi	-	1	1	0.51
Öğretmen+Yönetici	-	1	1	0.51
Müfettiş+Yönetici	-	1	1	0.51
Öğretmen+Müfettiş+Yönetici	-	3	3	1.52
TOPLAM	183	15	198	100

Tablo 6 incelendiğinde, çalışmalarda en fazla öğretmenlerle çalışıldığı görülmektedir (84 adet). Öğretmenlerden sonra sırasıyla müfettişlerin (43 adet), okul yöneticilerinin (33 adet) ve dokümanların (22 adet) en fazla tercih edilen örneklem ve çalışma grupları oldukları tespit edilmiştir. Bununla birlikte, doktora tezlerinde öğretmenlerin örneklem ve çalışma grubu olarak tercih edilmediği de ortaya çıkmıştır. Öte yandan doktora tezleri incelendiğinde, en çok tercih edilen örneklem grupları müfettişler

(4 adet), dokümanlar (3 adet) ve Öğretmen+Müfettiş+Yönetici grubu (3 adet) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 7’de eğitim denetimi lisansüstü tezlerinin örneklem genişliğine göre dağılımları görülmektedir.

Tablo 7. Eğitim Denetimi Tezlerinin Örneklem Genişliğine Göre Dağılımı

Örneklem Genişliği	Yüksek Lisans f	Doktora f	Toplam f	%
0-30	18	1	19	14.62
31-60	1	1	2	1.54
61-90	5	-	5	3.85
91-120	4	1	5	3.85
121-150	3	-	3	2.31
151-200	15	1	16	12.31
201-300	19	2	21	16.15
301-400	23	3	26	20.00
401-500	14	2	16	12.31
501-700	12	-	12	9.23
701 ve Üstü	4	1	5	3.85
TOPLAM	118	12	130	100

Tablo 7 incelendiğinde, yapılan çalışmalarda en çok 301-400 kişi aralığının tercih edildiği görülmektedir (26 adet). En çok tercih edilen ikinci örneklem genişliği 201-300 kişi aralığı olarak saptanmıştır (21 adet). Üçüncü sırada ise 19 adet ile 0-30 kişi aralığına sahip örneklem genişliği bulunmaktadır. En az kullanılan örneklem genişliği ise 2 adet ile 31-60 kişi aralığı olmuştur.

Tablo 8’de eğitim denetimi lisansüstü eğitim tezlerinin veri toplama araçlarına göre dağılımları sunulmuştur.

Tablo 8. Eğitim Denetimi Tezlerinin Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı

Veri Toplama Aracı	Yüksek Lisans f	Doktora f	Toplam f	%
Anket	61	6	67	41.61
Ölçek	38	4	42	26.09
Görüşme Formu	26	-	26	16.15
Doküman İnceleme/Analiz	11	1	12	7.45
Belgesel Tarama	4	-	4	2.48
İçerik Analizi	1	1	2	1.24
Literatür Tarama	1	-	1	0.62
Kaynak Tarama	1	-	1	0.62
Gözlem Formu	1	-	1	0.62

Bilgi Toplama Formu	1	-	1	0.62
Ölçek+Görüşme Formu	-	1	1	0.62
Doküman İnceleme+Görüşme Formu	-	1	1	0.62
Belirtilmemiş	1	1	2	1.24
TOPLAM	146	15	161	100

Tablo 8’de eğitim denetimi konulu lisansüstü eğitim tezlerinin veri toplama araçlarına göre dağılımı incelendiğinde, çalışmalarda veri toplama aracı olarak en çok anketin (67 adet) tercih edildiği tespit edilmiştir. Anketin ardından en çok tercih edilen veri toplama aracı ölçek olurken (42 adet), görüşme formu (26 adet) ve doküman inceleme/analiz de (12 adet) sık kullanılan veri toplama araçları olarak tespit edilmiştir.

Tablo 9’da eğitim denetimi konusunda yapılan lisansüstü eğitim tezlerinin veri analizi yöntemlerine göre dağılımları sunulmuştur.

Tablo 9. Eğitim Denetimi Tezlerinin Veri Analizi Yöntemlerine Göre Dağılımı

Veri Analizi	f	%
T-Testi	83	18.49
f-%-x-ss	81	18.04
ANOVA	74	16.48
Kruskal Wallis H Testi:	25	5.57
Mann Whitney U Testi:	25	5.57
İçerik Analizi:	24	5.35
Scheffe Testi:	22	4.90
Betimsel Analiz/İstatistik:	17	3.79
Tukey Testi:	15	3.34
Korelasyon Analizi:	14	3.12
Ki (Kay) Kare Testi:	12	2.67
Post Hoc Testi:	8	1.78
LSD Testi:	7	1.56
Regresyon Analizi:	6	1.34
Kolmogorov-Smirnov Testi:	5	1.11
Levene Testi:	5	1.11
F-Testi:	3	0.67
Tamhane T2 Testi:	3	0.67
Dunnett C Testi:	2	0.45
Cramer’s V Testi:	1	0.22
Doküman Analizi:	1	0.22
Faktör Analizi:	1	0.22
Frekans Analizi:	1	0.22
Mc Nemar Bowker Testi:	1	0.22
Normallik Testi	1	0.22

Shapiro-Wilkis Testi:	1	0.22
Sürekli Karşılaştırmalı Metot:	1	0.22
Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi	1	0.22
Belirtilmemiş	9	2.00
TOPLAM	449	100

Tablo 9 incelendiğinde, araştırmalarda en çok T-Testi'nin kullanıldığı görülmektedir (83 adet). En fazla kullanılan ikinci ve üçüncü veri analizi yöntemleri sırasıyla, frekans-yüzde-aritmetik ortalama-standart sapma (f - % - x - ss) istatistiksel analizleri (81 adet) ve tek yönlü varyans analizi-ANOVA (74 adet) olmuştur. Öte taraftan, diğer veri analizi yöntemleri daha az tercih edilmiştir.

Tablo 10'da eğitim denetimi konusunda yapılan lisansüstü tezlerinin araştırma yöntemlerinin yıllara göre dağılımları sunulmuştur.

Tablo 10. Eğitim Denetimi Tezlerinin Araştırma Yöntemlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Yöntem	Nitel	Nitel	Karma	Belirtilmemiş	TOPLAM
1990	f	1	-	-	1
	%	100.00	-	-	100
1994	f	1	-	-	1
	%	100.00	-	-	100
1995	f	1	-	-	1
	%	100.00	-	-	100
1996	f	2	-	-	2
	%	100.00	-	-	100
1999	f	1	-	-	1
	%	100.00	-	-	100
2001	f	2	-	-	2
	%	100.00	-	-	100
2002	f	1	-	-	1
	%	100.00	-	-	100
2003	f	2	-	-	2
	%	100.00	-	-	100
2004	f	2	1	-	3
	%	66.67	33.33	-	100
2007	f	3	-	1	4
	%	75.00	-	25.00	100
2008	f	6	-	-	6
	%	100.00	-	-	100
2009	f	13	1	1	15
	%	86.67	6.67	6.67	100
2010	f	8	8	2	19

	%	42.11	42.11	10.53	5.26	100
2011	f	17	6	1	-	24
	%	70.83	25	4.17	-	100
2012	f	8	2	4	-	14
	%	57.14	14.29	28.57	-	100
2013	f	10	5	-	-	15
	%	66.67	33.33	-	-	100
2014	f	15	1	2	-	18
	%	83.33	5.56	11.11	-	100
2015	f	5	7	-	-	12
	%	41.67	58.33	-	-	100
2016	f	1	2	1	-	4
	%	25.00	50.00	25.00	-	100
2017	f	4	1	-	-	5
	%	80.00	20.00	-	-	100
TOPLAM		103	34	11	2	150

Tablo 10 incelendiğinde, 1990-2004 yıllarını kapsayan çalışmaların tamamının nicel yöntemler kullanılarak yapıldığı ortaya çıkmıştır. Daha sonraki yıllarda nitel yöntemlerle yapılan çalışmaların sayısının arttığı görülmektedir. 2010 yılında yapılan tezlerde nicel ve nitel yöntemlerin kullanılma sayısı ve oranı eşittir. Şekil 10'da görüldüğü gibi sadece 2015 ve 2016 yıllarında nitel yöntemlerle yapılan çalışmaların sayısı nicel yöntemlerle yapılan çalışmaların sayısından daha fazladır. Diğer yılların tamamında nicel yöntemlerin işe koşulma sayıları ve oranları daha çoktur. Karma yöntemle yapılan çalışmaların en fazla olduğu yıl ise 2012 yılı olmuştur.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, araştırma soruları kapsamında 1990-2017 yılları arasında eğitim denetimi konusunda lisansüstü tezleri incelenmiştir. Araştırmada eğitim denetimi alanındaki yüksek lisans tezlerinin yıllara göre dağılımına bakıldığında, bu konuda yapılan çalışmaların 2009 yılına kadar çok seyrek olduğu ancak 2009-2015 yılları arasında bu konunun yoğun bir şekilde çalışıldığı görülmüştür. Bu durumun Türkiye'de denetim ile ilgili sistemsel bir arayıştan kaynaklandığı söylenebilir. Eğitim denetimi ile ilgili süregelen tartışmalar araştırmacıların dikkatini çektiği düşünülmektedir. Eğitim denetimi ile ilgili sistemsel değişikliklerin tartışmaya açıldığı ya da değişiklik yapıldığı yıllarda bu artışın hız kazandığı söylenebilir. Öte yandan, 2000'li yıllarla birlikte idareci ve öğretmenler farklı üniversitelerde açılan programlarla birlikte eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim almaya başlamıştır. Bu gelişmenin de eğitim denetimi alanındaki çalışmaların artmasına yol açtığı söylenebilir. Fakat 2015 yılına kadar artan çalışma sayısı bu yıldan itibaren azalmıştır. Rehberlik ve iş başında yetiştirme görev ve yetkisinin, yani okulda ve sınıflarda bizzat müfettişlerin gerçekleştirdiği denetimin 2015-2016 eğitim öğretim yılı ile birlikte okul müdürlerine devredilmesiyle bu ilginin azaldığı düşünülmektedir.

Bu ilginin azalması denetim alanında yapılan lisansüstü tezlere de yansıdığı görülmektedir (MEB, 2014; Sezgin, Tınmaz ve Tetik, 2017; Tonbul ve Baysülen, 2017).

Araştırmada eğitim denetimi alanındaki üniversitelere göre dağılımları analiz edildiğinde tezlerin 43 farklı üniversitede yürütüldüğü görülmüştür. 43 farklı üniversite içerisinde en fazla tez çalışması Yeditepe Üniversitesi'nde (21 adet %14.00) yürütülmüştür. Yüksek lisans alanında en fazla tez çalışmasının yapıldığı Yeditepe Üniversitesi'nde bu alanda hiç doktora çalışması yapılmaması dikkat çekmektedir. Eğitim denetimi alanında en fazla doktora çalışması Fırat Üniversitesinde (3 adet) yürütülmüştür. Yapılan bu çalışmaya benzer önceki çalışmalarda daha önce farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Bu alanda en fazla tez çalışması yürüten üniversitenin Ankara Üniversitesi olduğu belirtilmiştir (Okutan ve Ekşi, 2007; Uysal, 2013).

Bu araştırma kapsamında, eğitim denetimi konusundaki lisansüstü tezlerin konuları incelendiğinde, tezlerin büyük bir bölümünün katılımcıların algı ve görüşlerine dayalı olarak yapıldığı tespit edilmiştir. Sadece algı ve görüşlerin belirlenmesine yönelik çalışmalardan ziyade bir model önerisi sunmanın alana daha fazla katkıda bulunacağı düşünülmektedir. İncelen lisansüstü çalışmaların sadece %10.67'si bir modele dayalı olarak yapılmıştır. Bir teori ya da modelin test edilmesine dönük çalışmaları eğitim denetimi alanına daha fazla katkı sunacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmada incelenen yüksek lisans ve doktora tezlerinin büyük bir bölümünün nicel yöntemler kullanılarak gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Nicel yöntemlere bağlı olarak da en çok kullanılan araştırma deseni tarama olmuştur. Bu bağlamda, yapılan lisansüstü çalışmalarda tarama modeline uygun olan veri toplama araçları, anketler ve ölçeklerin oldukça fazla kullanıldığı tespit edilmiştir. Türkiye'de üniversitelerin lisansüstü programlarında nicel yöntemlere dönük istatistikî dersler ağırlıktadır. Dolayısıyla öğrenciler nicel araştırmalara daha fazla yönelmektedir (İsaoğulları, 2006). Öte yandan, farklı araştırmalarda benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinin nitel araştırma desenlerine oranla çok daha fazla kullanıldığı tespit edilmiştir (Balcı, 1988; Balcı, 1990; Balcı ve Apaydın, 2009). Nicel araştırmalarda ise sıklıkla anket ve ölçekler kullanılmaktadır (Balcı ve Apaydın, 2009; İsaoğulları, 2016; Karadağ, 2009; Uysal, 2013). Nicel araştırmalarda anket ve ölçeğin tercih edilmesi kolay uygulama ve analiz sebebiyledir (Cohen, Marrion ve Marison; 2011). Ancak bu durum bazı eleştirileri de beraberinde getirmektedir. Sosyal bilimler alanında nicel araştırmaların çok sık kullanılması birçok problemin derinlemesine incelenmesine engel olmaktadır (İsaoğulları, 2016). Yurtdışındaki çalışmalarla Türkiye'deki çalışmalar kıyaslandığında durumun daha farklı olduğu görülmektedir. Türkiye'de ağırlıklı olarak nicel yöntemler tercih edilirken, yurt dışında daha çok nitel ve karma yöntemlerin daha fazla kullanıldığı görülmüştür. Buna daha fazla kanıt sunmak gerekir. Yurt dışında yapılan çok sayıda nicel çalışma da var. (Aydın, Erdağ ve Sarier, 2010; Aydın ve Uysal, 2011). Buna göre Türkiye'deki araştırmaların daha fazla nitel ve karma yöntemlere yönelmesi gerekmektedir. Bu paragraf gözden geçirilmeli.

Araştırmada incelenen eğitim denetimi konusundaki lisansüstü tezlerin genel olarak öğretmen, müfettiş ve yöneticilerle yapıldığı tespit edilmiştir. Öte yandan örneklemeler incelendiğinde, örneklemelerin genişliğinin seçilen yöntemler ve konularla örtüştüğü ve yeterli olduğu görülmüştür. İncelenen tezlerde verilerin analiz edildiği yöntem ve tekniklerin bir kısmının sıkça kullanıldığı ve çeşitli analiz tekniklerinin yer aldığı görülmüştür.

Bu çalışma kapsamında araştırmacılara bazı önerilerde bulunulabilir. Lisansüstü programlarda nitel araştırmalara dönük yöntem ve tekniklere hem derslerde hem de uygulamalarda daha fazla yer verilebilir. Danışmanlar tecrübeleri ve bilgileri doğrultusunda danışanlarını tez konusu seçiminde alanda çözüme muhtaç veya daha önemli olan konulara yönlendirebilirler. Eğitim denetimi konusunda yürütülen lisansüstü tezlerin sayısı doktora kademesinde azdır. Bu sebeple doktora kademesindeki çalışmaların sayılarının artırılması nitelik ve alana katkı bakımından faydalı olabilir. Benzer ve birbirini tekrarlayan çalışmalar yerine bir model önerisinin sunulduğu ve test edildiği, model çalışmaların deneysel olarak uygulanmasının sağlandığı çalışmalar alana daha çok katkı sağlayabilir.

KAYNAKÇA

- Arslantaş, H. İ. (2007). *İlköğretim müfettişlerinin mesleki yardım ve rehberlik rollerinin öğretmen algularına göre değerlendirilmesi: Bir model önerisi*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Gaziantep Üniversitesi.
- Aydın, A., Erdağ, C. ve Sarier, Y. (2010). A comparison of articles published in the field of educational administration in terms of topics, methodologies and results. *Eurasian Journal of Educational Research*, 39, 37-58.
- Aydın, A. ve Uysal, Ş. (2011). Evaluation of doctoral theses on educational administration in Turkey and abroad, in terms of subjects, methods and results. *Eurasian Journal of Educational Research*, 42, 1-14.
- Aydın, M. (2014). *Çağdaş eğitim denetimi* (6. Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Aypay, A. (2010). Denetici profiline ilişkin sorunlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(3), 593-622.
- Balcı, A. (1988). Eğitim yönetimi araştırmalarının durumu: EAQ'de 1970- 1985 arasında yayınlanan araştırmalar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 21 (1-2), 421- 434.
- Balcı, A. (1990, Eylül). *Türkiye'de eğitim araştırmalarının durumu: Ankara üniversitesi eğitim bilimleri fakültesi örneği*. Birinci Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi. Ankara.
- Balcı, A. ve Apaydın, Ç. (2009). Türkiye'de eğitim yönetimi araştırmalarının durumu: Kuram ve uygulamada eğitim yönetimi dergisi örneği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 15(59),325-343.
- Balcı, A. (2011). *Sosyal bilimlerde araştırma*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Başar, H. (1995). *Öğretmenlerin değerlendirilmesi*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Cansız Aktaş, M. (2015). Nitel veri toplama araçları. M. Metin (Ed.), *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri içinde* (337-371). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Cohen, L., Manion, L. ve Morrison, K. (2011). *Research methods in education*. New York: Routledge.
- Crano, W. ve Brewer M. B. (1994). *Principle of research in social psychology*. New York: Mc- Graw Hill Inc.

- Çepni, S. (2012). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş* (6. Baskı). Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Çınar, A. (2015). *Okullarda yapılan idari denetimlerin okul yöneticilerine göre etkililik düzeyi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Demirbaş, M. (2015). Bilimsel araştırma ve özellikleri. M. Metin (Ed.), *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri içinde* (3-19). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Dilci, T. (2009). *Eğitim bilimleri alanında yürütülen lisansüstü eğitimin öğrenci ve öğretmen elemanları görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erdem, A.R. (2012). Bilim insanı yetiştirmede araştırma eğitimi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2(3), 166-167.
- Ergün, M., Recepoğlu, E., Küçük, Z. A. ve Oğuz, K. (2014). Türkiye'deki üniversitelerde eğitim denetimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenlere göre incelemesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22 (1), 25-40.
- Gedikoğlu, T. (2005). Avrupa birliği sürecinde Türk eğitim sistemi: Sorunlar ve çözüm önerileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 66-80.
- Gökçe, F (1994). Eğitimde denetimin amaç ve ilkeleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 73-78.
- Göktaş, B. ve Erdem, R. (2006). Sağlık yönetimi alanında yapılan tezlerin profili. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 1(1), 53-63.
- İsaoğulları, Y. (2016). *Eğitim yönetimi ve denetimi alanında yapılmış lisansüstü tez çalışmalarının liderlik teması açısından incelenmesi*.(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.
- Karabay, H. (2014). *Okul yöneticilerinin ders denetimleri yönüyle branş öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine katkıları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Karadağ, E. (2009). Türkiye'de eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik ve metodolojik açıdan incelenmesi: Bir durum çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10 (3), 75-87.
- Karakütük, K. (1989). Türkiye'de lisansüstü eğitim, sorunları ve çözüm önerileri. *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 22(1), 513-524.

- Karamustafaoğlu, O. (2009). Fen ve teknoloji eğitiminde temel yönelimler. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(1), 87-102.
- Kaya, E. (2006). *Teftiş geçirmiş İngilizce öğretmenlerinin bakış açısı, fikirleri, hisleri ve deneyimleri açısından teftiş süreci üzerine bir inceleme*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Krippendorff, K. (2013). *Content analysis: An introduction to its methodology*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Kunduz, E. (2007). *İlköğretim müfettişlerinin çağdaş eğitim denetimi ilkelerine ve kliniksel denetime yönelik davranışlarına ilişkin öğretmen algıları*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Kurtdede Fidan, N. ve Öner, Ö. (2018). Değerler eğitimine yönelik yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *International Journal of Field Education*, 4 (1),1-17.
- Kurtoğlu, M. ve Seferoğlu, S. S. (2013). Öğretmenlerin teknoloji kullanımı ile ilgili türkiye kaynaklı dergilerde yayımlanmış makalelerin incelenmesi. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 2(3), 1-10.
- MEB (2014). Milli eğitim bakanlığı rehberlik ve denetim başkanlığı ile maarif müfettişleri başkanlıkları yönetmeliği. 14.05.2018, <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/05/20140524-18.htm>
- Memduhoğlu, H. B. ve Zengin, M. (2012). Çağdaş eğitim denetimi modeli olarak öğretimsel denetimin Türk eğitim sistemine uygulanabilirliği. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 5(1), 131-142.
- Memişoğlu, S.P. ve Ekinci, Z. (2013). İlköğretim okullarının kurum denetimi sırasında karşılaşılan sorunlara ilişkin denetmen ve yönetici görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2 (1), 206-212.
- Okutan, M. & Ekşi, A. (2007, 5-7 Ağustos). *2000-2003 yılları arasında eğitim yönetimi teftişi planlaması ve ekonomisi alanında yapılmış olan yüksek lisans tez özetleri çalışması*. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi 16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi.
- Özen, F. ve Hendekçi, E. A. (2016). Türkiye’de eğitim denetimi alanında 2005–2015 yılları arasında yayımlanan makale ve tezlerin betimsel analizi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 6 (11),619-650.
- Polat, M. (2013). Fen bilimleri eğitimi alanında tamamlanmış yüksek lisans tezleri üzerine bir araştırma: Celal Bayar Üniversitesi örneği. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 46-54.

- Scherrer, R. J. (2009). *Evaluating public school teachers in Western Pennsylvania: How and why has it changed since NCLB?* (Unpublished Doctoral Thesis). University of Pittsburgh.
- Semerci, N. A. (1993). *Fırat Üniversitesi sosyal bilimler lisansüstü programlarının nicelik ve isleyişi üzerine bir inceleme (1983-1993)*. (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Sezgin, F., Tinmaz, A. ve Tetik, S. (2017). Performans kriterlerine göre öğretmenlerin değerlendirilmesine ilişkin okul müdürü ve öğretmen görüşleri. *Journal of Human Sciences*, 14(2), 1647-1668.
- Sönmez, V. (1994). *Eğitim felsefesi*. (3. Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Şen, Z. (2013). Türkiye’de yüksek lisans ve doktora eğitimi kalitesinin iyileştirilmesi için öneriler. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3(1), 11-14.
- Şimşek, A., Özdamar, N., Becit, G., Kılıçer, K., Akbulut, Y. ve Yıldırım, Y. (2008). Türkiye’deki eğitim teknolojisi araştırmalarında güncel eğilimler. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 439-458.
- Taymaz, H. (2015). *Eğitim sisteminde teftiş kavramlar, ilkeler, yöntemler*. (11. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Tonbul, Y. ve Baysülen, E. (2017). Ders denetimi ile ilgili yönetmelik değişikliğinin maarif müfettişlerinin, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşleri açısından değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*, 16(1), 299-311.
- Tsai, C. C. ve Wen, L. M. C. (2005). Research and trends in science education from 1998 to 2002: A content analysis of publication in selected journals. *International Journal of Science Education*, 27, 3-14.
- Türkan, M. (2015). *Türkiye’de din eğitimi alanında yapılan lisansüstü çalışmaların içerik ve yöntem açısından incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize.
- Uysal, Ş. (2013). *Türkiye’de eğitim yönetimi teftişi planlaması ve ekonomisi alanındaki doktora tezlerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Varış, F. (1984). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Weller, L. D. (1983). Essential competencies for effective supervision of the student teacher. *Academic Journal Education*, 104(2), 213-218.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.